

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou LL. M. ve věci

žalobce: X, narozen X
státní příslušnost Ukrajina
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM,
Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 3. 2021, č. j. X

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Dne 9. 12. 2020 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice, k níž dne 31. 12. 2020 poskytl údaje. Uvedl, že je státním příslušníkem Ukrajiny, ukrajinské národnosti, vyznává pravoslavné křesťanství, o politiku se nezajímá, je ženatý a má jedno dítě. Manželka i dcera jsou obě ukrajinské státní příslušnosti a žijí na Ukrajině. Ve vlasti žalobce naposledy trvale žil ve městě X, které leží v Zakarpatské oblasti. Vlast opustil dne 4. 10. 2020 a přicestoval přes Maďarsko a Slovensko do České republiky. V České republice pracovně pobýval již v devadesátých letech, v roce 2018 byl pracovně v Polsku a v roce 2019 navštívil kamaráda na Slovensku. Jako turista navštívil Maďarsko a Chorvatsko. O mezinárodní ochranu žádá poprvé, chtěl by žít v demokratickém státě. Měl konflikt se starostou města, v němž žil. Žalobce o starostovi prohlásil, že je zloděj, a starosta mu teď dělá různé problémy. Dvakrát se mu na ulici stalo, že ho zastavili policisté, odvedli ho a bezdůvodně ho drželi přes noc na policejní stanici. Problémy má i s dalšími lidmi, všechno kvůli starostovi města. Tato situace trvá již dva roky.
2. Doplňující pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl s žalobcem proveden téhož dne. Žalobce upřesnil, že do České republiky přicestoval proto, že tu má spoustu kamarádů, kteří tady pracují a někteří tu mají i trvalý pobyt. Zopakoval, že zde v minulosti pracoval a líbí se mu tady. Žalobce konstatoval, že ve vlasti nebyl nikdy trestně stíhán a neměl žádné problémy při vycestování z vlasti. Ukrajinu opustil proto, že mu zavolal kamarád z České republiky, který potřeboval pomoc s přestěhováním a rekonstrukcí městského bytu, který zde dostal. Žalobce se rozhodl přijet mu pomoci a následně zvažoval, jestli se má vrátit, nakonec podal žádost o azyl. Ve vlasti měl kvůli starostovi problémy na městském úřadě. Aby mohl něco vyřídit, musel by zaplatit úplatek, což nechtěl. Na městský úřad tak raději posílal manželku. Na chování policistů, kteří ho měli dvakrát v roce 2019 zadržet přes noc, si nestěžoval, protože to u nich nejde. Na dotaz, zda by se mohl přestěhovat na jiné místo, odpověděl, že to bude stejné, protože korupce je všude na Ukrajině. Uzavřel, že na Ukrajině už žít nechce. Žalobce by rád, aby jeho dcera měla budoucnost a mohla v České republice studovat.
3. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), jako zjevně nedůvodnou. Vycházel přitom z výpovědi žalobce a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně vycházel z materiálů Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu - stav srpen ze dne 8. 8. 2020. Konstatoval, že žalobce je příslušníkem Ukrajiny, přičemž v souladu s § 2 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, Česká republika považuje Ukrajinu, s výjimkou poloostrova Krym a části Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů, za tzv. bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Na Ukrajině obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu a její občané nebo osoby bez státního občanství ji neopouštějí z důvodu uvedených v § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Ukrajina rovněž ratifikovala a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků a umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv. Organizace Freedom House ve

zpráve Svoboda ve světě 2019 hodnotí Ukrajinu na sedmistupňové škále stupněm 3 v oblasti politických práv a stupněm 4 v oblasti občanských svobod (status „částečně svobodná“). Ukrajina, kromě Krymu a části Luhanské a Doněcké oblasti nenacházejících se pod kontrolou ukrajinské vlády, splňuje základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu pro zařazení na seznam bezpečných zemí původu. Žalobce ve vlasti naposledy trvale žil v Zakarpatské oblasti, tedy bezpečné části Ukrajiny pod kontrolou ukrajinské centrální vlády. Žalobce dle svých slov neměl nikdy vyjma dvou zadržení policií žádné konkrétní problémy se státními orgány své země, nebyl trestně stíhán a nebyl politicky aktivní. Pokud jde o žalobcem uvedený incident se starostou, ke kterému mělo dojít před dvěma lety, a od kterého měl mít problémy s vyřizováním záležitostí na městském úřadě, žalovaný uvedl, že nejde o azylově relevantní jednání, neboť nebylo činěno z důvodu žadatelovy rasy, pohlaví, náboženství, národnosti apod. K tvrzenému zadržení žalobce policií, žalovaný připomněl, že žalobce si na chování policistů nikde nestěžoval a nevyužil všech prostředků ochrany, jež mu právní řád jeho země nabízí, především nevyužil možnosti podat stížnost proti postupu příslušníků policejních orgánů. V této souvislosti žalovaný citoval z rozsudku z Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2008, č. j. 8 Azs 23/2008 - 75, dle něhož musí žadatel o mezinárodní ochranu především vyčerpat možnosti ochrany dostupnými vnitrostátními prostředky. Žalovaný také připomněl, že žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany až v prosinci roku 2020, i když na území České republiky pobýval již od října roku 2020. K dřívějším podání žádosti o mezinárodní ochranu mu přitom objektivně nic nebránilo. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, sp. zn. 2 Azs 423/2004, a ze dne 9. 2. 2006, sp. zn. 2 Azs 137/2005. Dle žalovaného je žádost o udělení mezinárodní ochrany čistě účelovou snahou žalobce o legalizace pobytu v České republice.

4. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce včasnou žalobou. Namítal, že v jeho případě existují důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, neboť již v průběhu správního řízení vysvětlil, že mu na Ukrajině hrozí vážná újma ze strany starosty města, kde žil. Žalobce začal mít problémy na úřadech, tamní úředníci odmítali vyhovět jakékoli jeho žádosti, pokud nezaplatí úplatek. Žalobce byl také dvakrát bez uvedení důvodu přes noc zadržen policií. Žalobce je přesvědčen, že starosta je s policií propojen. Dle žalobce neobstojí argument, že se měl nejprve domáhat pomoci ze strany ukrajinských státních orgánů, neboť to jsou právě státní orgány, které ho pronásledují. Na nadřízené orgány nemá smysl se obracet, neboť na Ukrajině vládne korupce. Kdyby se žalobce snažil situaci řešit s těmito orgány, celá věc by se obrátila proti němu. Žalovaný se dle žalobce nezabýval tím, jaká je reálná možnost, že by mu odpovídající pomoc byla poskytnuta. Žalovaný si také opatřil pouze jediný zdroj informací o Ukrajině, a to svou vlastní informaci Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 8. 8. 2020. Tato zpráva obsahuje pouze obecné informace o situaci na Ukrajině, které pocházejí od samotného správního orgánu, tedy nikoli z nezávislého zdroje. Žalovaným použité informace tak nelze považovat za přesné informace z různých zdrojů. Správní orgán v napadeném rozhodnutí také nereflektoval nedostatky ve fungování bezpečnostních složek a justičního systému. Žalobce poukázal na zprávu USDOS - US Department of State: Country Report on Human Rights Practices 2019 - Ukraine, dle které vláda práva není na Ukrajině běžně respektována a dochází k porušování lidských práv, včetně zneužívání moci ze strany bezpečnostních složek. Žalovaný nerespektoval pravidlo „v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“ a bez opory

v dokazování odkazoval na dostupnost ochrany státu. Žalobce zdůraznil, že žalovaný nedospěl k závěru o nevěrohodnosti jeho osoby nebo jeho výpovědi. Žalobce dále tvrdil, že výtky žalovaného, že měl požádat o mezinárodní ochranu neprodleně po vstupu do České republiky, nemá žádnou oporu v zákoně. Žalobce proto navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

5. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný konstatoval, že vzal v úvahu skutečnosti, které žalobce tvrdil a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno. Žalovaný odkázal na obsah napadeného rozhodnutí a doplnil, že je mu z jeho správní činnosti známo, že každý občan Ukrajiny může podat trestní oznámení na příslušné pracoviště policie, a za předpokladu, že následně nebude spokojen s řešením situace ze strany policie nebo jiných státních orgánů, může podat stížnost proti postupu policejních složek u prokuratury, popřípadě u útvaru vnitřní kontroly konkrétního policejního okrsku. Pokud žalobce tvrdí, že by mu odpovídající pomoc nebyla poskytnuta, jedná se dle žalovaného pouze o domněnku, neboť žalobce se požádat o pomoc nepokusil. Pokud by tak učinil a odpovídající pomoc by mu poskytnuta nebyla, bylo by tuto skutečnost možné považovat za azylově relevantní. K námitce žalobce, že si opatřil pouze jediný zdroj informací o Ukrajině, a to svou vlastní informaci Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 8. 8. 2020, žalovaný konstatoval, že žalobce byl během seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany dne 15. 2. 2021 dotázán, zda se chce s materiály seznámit, navrhnout jejich doplnění, nebo případně uvést nové skutečnosti. Této možnosti žalobce nevyužil. Ve zprávě, o níž žalovaný své rozhodnutí opřel, je pak uveden seznam zdrojů, z nichž žalovaný při jejím zpracování vycházel. Žalovaný také trval na tom, že měl žalobce požádat o mezinárodní ochranu neprodleně po vstupu do České republiky a znovu odkázal na příslušnou judikaturu Nejvyššího správního soudu. Žalovaný navrhoval žalobu jako nedůvodnou zamítnout.
6. Krajský soud po zjištění, že napadené rozhodnutí je způsobilé k přezkumu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a žaloba byla podána v zákonné lhůtě, tj. dle § 32 odst. 1 zákona o azylu před uplynutím patnácti dnů od doručení napadeného rozhodnutí žalobci, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které vydání tohoto rozhodnutí předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
7. Předmětem přezkumu krajského soudu bylo rozhodnutí žalovaného o zamítnutí žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení se žádost zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze (viz též čl. 31 odst. 8 písm. b, čl. 32 odst. 2 a čl. 36 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, tzv. procedurální směrnice).
8. Ministerstvo vnitra vydalo na základě zmocnění v § 86 odst. 4 zákona o azylu vyhlášku č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, v níž mimo jiné upravilo seznam zemí, které Česká republika považuje za bezpečné země původu (k tomuto postupu viz též čl. 37 procedurální směrnice). Vyhláškou č. 68/2019 Sb. byla mezi tyto země zařazena Ukrajina s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů, a to s účinností od 23. 3. 2019.

9. Vzhledem k tomu, že žalobce pochází ze Zakarpatské oblasti na Ukrajině a v žalobě žádným způsobem nezpochybňoval zařazení Ukrajiny mezi bezpečné země původu, krajský soud se v souladu s výše uvedeným zabýval pouze otázkou, zda se žalobci podařilo prokázat, že v jeho konkrétním případě nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu. Krajský soud přitom zdůrazňuje, že ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu stanovuje zvláštní pravidlo pro rozložení důkazního břemene v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud ve své konstantní judikatuře setrvale vychází z toho, že *„pokud žadatel o mezinárodní ochranu pochází z bezpečné země, u které se předpokládá, že neporušuje práva vlastních občanů a dodržuje mezinárodní závazky, leží hlavní odpovědnost na prokázání opaku právě na žadateli (...). Pokud se tedy udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země patřící mezi bezpečné země původu, je jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti podle zákona o azylu.“* (viz usnesení ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020 - 32). Shodně se však vyjádřil kasační soud již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, ale i v řadě dalších rozhodnutí (viz např. usnesení ze dne 23. 9. 2020, č. j. 6 Azs 209/2020 - 29, ze dne 24. 9. 2020, č. j. 1 Azs 49/2020 - 34 a další). Je to tedy primárně žadatel o mezinárodní ochranu, který musí tvrdit a také prokázat, že v jeho individuálním případě jinak bezpečnou zemi původu za bezpečnou považovat nelze.
10. Krajský soud dospěl k závěru, že nic takového se žalobci prokázat nepodařilo. Tvrzené obavy ze starosty města, z něhož žalobce pochází, nezakládají pochybnost o bezpečnosti žalobcova návratu na Ukrajinu. Z ničeho nevyplývá, že by žalobcovy problémy s vyřizováním záležitostí na městském úřadě mohly být jakkoliv azylově relevantní. Na postup policejních orgánů, které ho měly dvakrát přes noc zadržet, si žalobce nikde nestěžoval a zemi původu opustil až po roce od tvrzených incidentů, a to v souvislosti s tím, že jej kamarád žijící v České republice požádal o pomoc s rekonstrukcí bytu. Pokud měl žalobce pocit, že jednání ze strany policejních orgánů mělo známky protiprávnosti, mohl a měl využít mechanismů, které mu právní řád v jeho vlasti poskytuje k ochraně jeho osoby. To však neučinil, ani neprokázal, že tyto prostředky v jeho zemi neexistují, nebo je nemůže využít. Pokud jde o zprávu o zemi původu: Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu - stav srpen ze dne 8. 8. 2020, byl s touto zprávou žalobce seznámen a nenavrhl doplnění dokazování, ani netvrdil další skutečnosti ke své žádosti, ze kterých by plynulo, proč by v jeho případě nebylo možné Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu. V citované zprávě je uveden seznam zdrojů, z nichž žalovaný při jejím zpracování vycházel, z nichž je evidentní, že se jedná o zdroje objektivní, nezávislé a veřejně dostupné. Z hlediska celkového kontextu věci nelze přehlédnout ani to, že žalobce o mezinárodní ochranu v České republice požádal nikoli bezprostředně po příjezdu, ale až po dvou měsících. Žalovaným v této souvislosti citovaná judikatura Nejvyššího správního soudu je proto zcela přílehavá.
11. Žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
12. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec dne 1. září 2021

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.
samosoudkyně